

160 . Independența | Comuna: Gherghița | Județ: Prahova | Punct: Pe terasă | Anul: 2008

Anul: 2008

Cod RAN: 133456.03

Perioade: Preistorie, Evul Mediu

Epoci: Epoca bronzului, Hallstatt, Epoca medievală timpurie, Evul Mediu

Tipuri sit: descoperire izolată, fără vestigii arheologice

Categorii sit: Domestic, Religios, ritual și funerar

Autori: Bogdan Ciupercă, Alin Frînculeasa, Dan Lichiardopol, Nicolae Șerban

Instituții: Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova, Muzeul Județean de Istorie și Arheologie Prahova

Raport

Situl arheologic de la Independența se află situat pe terasa înaltă a râului Prahova, în apropierea confluenței dintre acesta și râul Teleajen. Cercetările arheologice de aici au fost prilejuite de lucrările de construcție a autostrăzii București–Ploiești. Situl intersectează firul autostrăzii între km 40+550 și 40+775.

De asemenea, situl arheologic de la Independența este traversat de la V la E de un drum de exploatare agricolă, fapt ce ne-a determinat să-l împărțim în două sectoare. Astfel, zona situată între limita terasei râului Prahova și drumul de exploatare a primit indicativul de sectorul N, iar zona aflată la S de acest drum a fost denumită sectorul S.

Obiectivele acestei campanii au fost: continuarea cercetării complexelor medievale identificate în toamna anului 2007 și de a constata dacă locuirea medievală din zonă a avut unul sau mai multe nivele; surprinderea unor noi morminte aparținând celor două faze de înmormântări: cea medieval-timpurie (sec. XI-XII) și cea medievală (sec. XV-XVI), precum și obținerea de informații mai detaliate cu privire la nivelul de epoca bronzului observat în sectorul N. Obiectivul final al cercetării arheologice preventive de la Independența este acela de a cerceta exhaustiv situl în vederea descărcării de sarcină arheologică a terenului aflat pe traiectul autostrăzii București-Ploiești.

Din punct de vedere al strategiei de săpătură, situl a fost abordat prin trasarea de secțiuni paralele, orientate N-S, între care s-a păstrat martori stratigrafici cu lățime de 0,5/1 m. În câteva situații, unde necesitățile cercetării au impus, au fost deschise și suprafețe de tipul casetelor (în cinci cazuri). Astfel, au fost deschise un număr de 14 secțiuni și 3 casete în sectorul S (SI = 75 x 1,5 m; SII = 100 x 1,5 m; SIII = 14,5 x 2,5 m; SIV = 100 x 2 m; SV = 74 x 3 m; SVI = 120 x 3 m; SVII = 74 x 2 m; SVIII = 100 x 2 m; SIX = 25 x 2 m; SX = 100 x 1,5 m; SXI = 70 x 2,5 m; SXII = 110 x 2 m; SXIII = 84 x 2 m; SXIV = 24 x 2 m; Cas. 1 = 5 x 5 m; Cas. 2 = 5 x 5 m; Cas. 3 = 3,5 x 2,5) și 11 secțiuni și 2 casete în sectorul N (SI = 82 x 3 m; SII = 72 x 2,5 m; SIII = 90 x 2,5 m; SIV = 100 x 2,5 m; SV = 72 x 2 m; SVI = 76 x 2,5 m; SVII = 72 x 2 m; SVIII = 68 x 2 m; SIX = 24 x 5 m; S. X = 100 x 2 m; SXI = 58 x 3 m; Cas. 1 = 8 x 3 m; Cas. 2 = 4 x 2 m), fiind cercetată o suprafață totală de 5150 m², după cum urmează: 3100 m² în sectorul S și 2050 m² în sectorul N.

Sucesiunea de utilizare a terasei râului Prahova din punctul Pe terasă, sat Independența, comuna Gherghița (de la cel mai nou spre cel mai vechi nivel de locuire) se prezintă astfel:

- sub nivelul arabil actual se află nivelul locuirii medievale care, pe baza observațiilor de săpătură, are două faze (sec. XV - XVI).
- contemporan locuirii medievale este grupul de morminte de înhumăție cu orientare V-E (sec. XV - XVI).
- anterior locuirii medievale se plasează grupul de morminte de înhumăție cu orientare N-S (sec. XI-XII).

- cele mai vechi urme de locuire aparțin epocii bronzului, cultura Monteoru.

Locuirea medievală

Nivelul de locuire medievală de la Independența este unul consistent, fiind alcătuit din locuințe de suprafață și gropi de diferite dimensiuni și forme.

În cadrul cercetărilor întreprinse până în prezent au fost identificate și cercetate un număr de opt complexe (cpl. 10/SIV/2007; cpl. 1/SIV-SX/2008; cpl. 5/SIII-S.VI/2008; cpl. 7/S.III/2008; cpl. 2/S.II/2008; cpl. 5/SII/2008; cpl. 5/SI-SVII/2008; cpl. 3/SIV-Cas.1/2008) care datorită dimensiunilor și formei au fost încadrate în categoria locuințelor. Acestea sunt dispuse în sectorul de N al sitului, spre marginea terasei înalte a râului Prahova. Locuințele cercetate au formă rectangulară, colțuri rotunjite, la unele dintre acestea observându-se gropile de stâlpi, dispuse la colțuri și pe mijlocul laturilor. În unele cazuri s-au putut observa gropi de stâlpi situate în exteriorul suprafețelor complexelor de locuit și poziționate în dreptul colturilor sau laturilor acestora, fapt ce ne-a oferit posibilitatea de a emite ipoteza existenței unor amenajări exterioare construcțiilor.

Cele mai numeroase complexe medievale (54 de complexe) sunt reprezentate de gropi, având forme dintre cele mai diverse. În marea lor majoritate aceste gropi erau utilizate pentru extragerea lutului pentru amenajarea locuințelor și folosite ulterior drept gropi menajere.

Datarea așezării rurale cercetată la Independența a fost realizată cu ajutorul a patru monede. Astfel, o monedă emisă de Mircea cel Bătrân după anul 1400, a fost descoperită în S. I/N, c. 10, două monede emise de regatul maghiar, ante 1460, cel mai probabil emisiuni ale lui Sigismund de Luxemburg (1387-1437) au fost recuperate din umplutura cpl. 4/ SII/N, iar cea de-a patra monedă aparține cpl. 2/SVI/N.

În documentele medievale ale Țării Românești, începând cu anul 1431 este menționat satul Borusul sub mai multe forme Borus, Borușani, Borusul de lângă Gherghița. Mențiunile documentare ale acestui sat există până la 1783, denumirea actuală a satului, cea de Independența, fiind primită după Războiul de Independență (1877-1878). Un fapt interesant este utilizarea ca toponim de către locuitori și în prezent (după aproximativ 130 de ani) a vechiului nume al localității de Borosu.

Mormintele medievale

În cadrul cercetărilor de la Independența au fost identificate și un număr de șase morminte de înhumare (M5, M6, M8, M9, M10, M11). Aceste morminte nu au fost descoperite într-o zonă compactă, fapt pentru care nu putem vorbi în acest moment de existența unei necropole propriu-zise. Cele mai multe morminte sunt plasate în sectorul S al sitului, grupate astfel: trei morminte (M4, M5, și M11) pe latura de V a sectorului și două morminte (M9 și M10) pe latura de E. Între cele două grupuri de morminte este o distanță de aproximativ 60 de metri în care nu au fost observate alte complexe funerare. În această fază a cercetării nu putem decât să emitem ipoteze care vor fi sau nu confirmate de cercetări viitoare. Plecând de la constatarea că așezarea medievală a avut două faze de locuire, putem emite ca ipoteză de lucru existența a două necropole, contemporane fiecare cu câte una dintre fazele așezării; noi surprinzând în acest moment doar limitele estică, respectiv vestică a acestora. Un caz mai aparte îl reprezintă M8, un mormânt de copil, care a fost surprins în apropierea locuinței cpl. 10/SIV/N din sectorul N. Toate mormintele au o orientare V-E, defuncții fiind depuși în decubit dorsal cu mâinile aduse pe bazin sau piept. Singurul mormânt cu inventar dintre cele șase este M10, care a avut doi bumbi din bronz.

Mormintele medievale timpurii

Un al doilea grup de complexe funerare a fost identificat în zona sudică a sectorului S. În acest caz este vorba de cinci morminte (M1, M2, M3, M4, M7) dintre care trei de adulți, unul de tânăr (adolescent) și unul de copil. Defuncții au o orientare diferită de cea întâlnită la cei prezentați mai sus, cu capul la N și picioarele la S, depuși în poziția decubit dorsal, cu mâinile pe lângă corp. Dintre cele cinci morminte doar în două cazuri s-au descoperit piese de inventar funerar (M2 și M7). Inventarul mormântului M2 era alcătuit din cinci verigi simple și o cataramă din fier, iar cel al M7 dintr-o cataramă de tip liră confecționată din bronz. Datarea acestui grup de morminte s-a putut realiza datorită piesei descoperite în M7, care pe baza analogiilor poate fi plasată în sec. XI-XII, poate chiar și în primele decenii ale sec. al XIII.

Nivelul de epoca bronzului

Cel mai vechi nivel de utilizare al terasei de la Independența aparține epocii bronzului, culturii Monteoru, fiind unul dintre cele mai sudice puncte ale acesteia. Nivelul monteorean a fost surprins în mai multe zone ale sitului, fiind reprezentat prin aglomerări de materiale ceramice. Nu au fost observate urme evidente care să poată fi atribuite unor locuințe, cu toate acestea au fost identificate patru complexe. Dintre complexele atribuite epocii bronzului semnalăm existența a două vetre circulare, în jurul cărora au fost observate slabe urme de la pigmenți de chirpic.

Materialele arheologice descoperite în timpul cercetărilor arheologice de la Independența se află în curs de prelucrare, conservare și restaurare la MJIA Prahova, iar materialul osteologic al mormintelor la CCA București.

Informații suplimentare online

[Raportul 4161 din cronica.cimec.ro](http://cronica.cimec.ro)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](http://mapserver.cimec.ro)
